

PERIÓDIC
CATALANISTA

Redacció y
Administració:

CARRER NOU, NÚM. 10

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

CATALUNYA. 2 pessetas trimestre.
ESTRANGER. 3 " " "

Pagos á la bestreta.

La Redacció no respon dels treballs firmats.

Anuncis á preus convencionals.

Els pagos poden ferse am sellos de correu.

NOSTRE PROGRAMA

May el catalanisme ha treballat á l' ombra pera arribar á la realisació dels seus ideals. Defençor dels principis honrats que sustenta, ben clars y á llum del sol els va exposar á la Reyna Regent d' Espanya en sa vinguda á Barcelona y ben clars y concretament els va donar al país en: l' Assamblea de Manresa de 1892.

Com allavors diguérem, enteném avuy que han de quedar á càrrec del poder central del Estat Espanyol las relacions internacionals, l' exercit de mar y terra las relacions econòmicas d' Espanya amb els demés països, la construcció d' obras públicas de caràcter general, la resolució de totas las cuestiones y conflictes inter-regionals y la formació del presupost anyal de gastos, al que deurán contribuir las region á proporció de sa riquesa; tot am la organizació corresponen y adecuada.

Pero enteném que correspón al Poder regional el régimen intern de Catalunya, y que ha de constituhir-se aquesta mantenint el temperament expansiu de sa llogislació y segons sas necessitats y son modo d' esser.

En consecuencia, volém la llengua catalana am caràcter oficial y que sian catalans tots els que á Catalunya desempenyin càrrecs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils, sinó tot quant se refereixi á la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian els jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia els plets y causas: volém ser árbitres de nostra administració, ficsant amb ontera llibertat las contribucions ó impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris y diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa ó establint que la reserva regional forsofa presti servey tant sols dintre de Catalunya.

Aquest es nostre catalanisme dintre d' Espanya: aquest es el nostre regionalisme dins de Catalunya. Aixó es lo que volém; per aixó aném; á n' aixó arribarém á no trigar gayre.
(Del Manifest de la «Unió Catalanista» del día 16 de Mars de 1897.)

QUATRE PARAULAS Á «LA UNIÓN»

En un article de nostre company local mes amunt citat, insertat en son últim número y titulat «Acuerdos trascendentales» vol probar que la majoria federal de l'ajuntament no fa res mes que la feyna de 'n Jafà am l'acort prés per dita majoria suprimint las afrentosas *bandas carmesinas*.

En aquast article, extracta las actas de la fetxa 'n que 'l concejal Sr. Soler proposá com insignias de la municipalitat las *bandas*, quin accort prés, inutilisá 'ls escuts que la corporació venia usant y fa ressaltar dit periódic que dos concejals federals que 'n aquella fetxa votaren la proposició del Sr. Soler, han votat avuy l'abolició de las mateixas, proposició que presentá 'l senyor Jordá, *per reprimir l'abús comés per la minoria catòlica assistint, am las insignias oficials de la corporació, á n' els oficis y actes religiosos*.

Nosaltres que sobre eixa qüestió, hem fet de manera de fer llum cercant en els fulls de nostre historia gloriosa, la de las execrables basedas, y que tant sols per lo anti-catalanas las hem combatudas; avuy que «La Unión» menciona tant extensament aqueixa qüestió, ens en aprofitem per fer alguna aclaració y dirigir-li quatre paraulas sobre algun concepte equivoc de son article de referència.

Proposadas las *bandas* per el Sr. Soler, (qu'estém plenament convençuts que al igual de sos companys de consistori, desconeixia llur denigrant historia) quedaren efectivament com á insignias de la municipalitat.

La ignorancia sobre eix punt de nostre historia, existeix en molts catalans y fins en ilustrats y fervents puntals de la causa catalá.

En un poble quin nom no recordo y en temps de l'anomenada *gloriosa*, quan el poble amotinat escalá la casa del ajuntament apoderant-se de las *bandas*, las tirá al carrer ahont foren cremadas, dihent: Aquí va 'l vestigi dels borbons!

Una familia verament catalana, considerá tal acte com una profanació, quan un fill de Figueras ilustradíssim en qüestions històriques, que 'u aquella fetxa 's trojava 'n el poble que referim els tragué de dubtes contant-els-hi clarament la historia de las *bandas*.

Com á prova de que llur historia es generalment oblidada es que 'n molts de nostres pobles se conservan y llueixan com una penyora tradicional y fins meritoria.

Per lo tant, á nosaltres no ens sembla com á «La Unión» el procedir del Ajuntament incorrecte, suprimint tant destestables insignias encare que llur implantació reportés un gasto gros á la caixa comunal, porque qui peca y s'esmena... segons diu un adagi y amb aquest acte esborrava l'ajuntament l'erro comés per sos an-

tecessors. Si ens parla «La Unión» del procediment usat per la majoria per desterrar las insignias, li direm clarament que no 'n som partidaris, com ja diguerem á son temps. Alabárem solament l'acord prés, per lo que tenia de patriòtic y combatrem lo que tenia de sectari y egoista.

Mes ja férem constá que la proposició que devia presentar el Sr. Jordá estava redactada en termes altament patriòtics y tal proposició fou combatuda avants de naixer per algun element de la majoria federal que, posposá son odi masònic á sas conviccions de federal y son bon nom de catalá. En aquest punt estém enterament conformes am «La Unión».

Mes al finalisar l'article diu aixis:

«Y á propósito de las *bandas* y de Felipe V, nos permitimos creer: que después de 183 años de sojuzgada Barcelona y rotos los fueros de Cataluña; desaparecido el absolutismo; unificada la legislación de España en varios ramos y en sentido liberal y progresivo; desaparecidos por obra del tiempo y de la historia los odios que nacieron entre castellanos y catalanes; ciertas cosas no pasan de un intento de querer rosucitar los muertos.»

No cregue «La Unión» que sigui aixó ressucitar morts, ja que per aquí ha començat la degeneració de Cataluuya, d'aquesta manera hem arribat á la mort de nostres llivertats com el malalt que mira indolent com s'apodera d'ell una malaltia, sens cridar l'ausili de la medicina, mentres que un altre que cuyda sos malts segons dictan la ciencia y la prudencia pod arribar á gosar la vida que li fugia. Si tots els catalans enérgicament rebutjéssim tot lo que 'ns estrangerisa y fins aburríssim aquestas *nimietats* que son per l'estil de las *pequeñeces* del Pare Coloma, y que matan essent tant *poca cosa* la vitalitat y grandesa de tot un poble, podria sens dubte arribar un dia 'n que tornés brillar el sol de llivertat en nostre aymada patria.

Diu mes avall:

«Digase lo que se quiera, por fortuna no existen hoy odios regionales en España, y la humanidad tiende á que desaparezcan los internacionales.»

Dir aixó es negar l'evidencia. Que un castellá sempre es y será estranger á Catalunya y fins mal mirat per casi tots els catalans es tant vritat com l'escalfor del sol.

La gent de la ciutat sobre tot els industrials y comerciants considera als castellans, fins als que no ho son «sangoneras de la nació perqui hem de trevallar tot el dia» y son mirats sempre am recel y mala cara com *esquena-drets* que menjan am las suadas de son front.

Nostres pagesos al sentir parlar en castellá ja 's fican la má á la buxaca, pensant-se que 'ls hi demanan una nova contribució, y per últim li citarem un altre fet també evident passat en un castell... no lluny de Figueras.

Un cabo castellà *furibundo*, d'aquells que al sentir-nos parlar, diuen que «los catalanes rebuznan» sempre que arribaven quintos catalans al castell y ell els hi havia d'ensenyar l'exercici, els motejava asquerosament y tractàvals de *jodios* am las corresponents pallissas y puntadas de peu.

Sa conducta, no del tot lloable, motivá que un dia que maltractá un quinto fill de Vilabertran, uns quants joves d'aquest poble l'esperessin y... ja pod suposar-se'l desenllás.

Citem aquets cassos per probar que 'ls castellans sempre seràn considerats com gent estrangera á Catalunya y no solsament per nosaltres que com dihent els mofetas ens ha *grillat la seba catalanista*, sino per tot el poble catalá.

Que's desenganye «La Unión» poden semblar-nos amics els castellans, mes instintivament, dintre 'l nostre pit, al veurer que nostres industrials cridan, que nostres comerciants agonitzen y que nostres pagesos renegan, al veurer passar un castellá, empleat (ja se suposa) ben mudat amb el puro á la boca, y l'arrodonida *patria* ben acotxada per l'aristocratica levita no podem de menys que dir am rabia: ¡Menyayres ¡Sou la nostre ruina!

A CATALUNYA

¡Catalunya, Catalunya!

Gloria de qui t'engendrà,
Honor d'una mare ingrata,
Orgull de tos fills lleals,

Enveja de tas germanas,
Admiració dels estranys,
Benvolguda patria meva,
Aixeca serena el cap.

Aixeca 'l cap y contempla
De ta nissaga 'ls afanys,
Per ta superba grandesa
D'altres temps ressucitar.

¡Mira, am quin ardor trevalla!

¡Mira, am quin dalé s'hi fá!

De sa fredor y letargia

¡Ab quin foc vá despertant!

¡Y cóm no! ¡pod oblidar-se

De la llet que n'ha mamat,
Sentint brollar en sas venas

De plé á ple la teva sanc?

A pesar de vents contraris

Poc á poc t'empeny avant,

Am fé, constancia y fermesa,

Ella á terme 't portará.

Am fé, constancia y fermesa

Fins se fá 'ls monts aplanar,

Y aquestas virtuts no mancan,

Grat á Deu, en nostres llars.

Avant irás, mal li pesi
De ta mare al cor glassat;
Aquella mala madrastra,
Que ¿mare? no t'ho es pas.

Aquella mala madrastra,
Que, estrangers profits mirant,
Sovint te mostra l'espectre
Esgarrifós de la fam.

Y tant y tant cada dia

Te vá estrenyent el dogal,

Que no pods, d'agorrotada,

Ja gayre be respirar.

¿Qué li has fet, que de ses iras
Eternament sigas blanc?

¿Qué?... sempre greus sacrificis
De rius d'argent y de sanc.

Perque Den t'ha fet hermosa
Com la florida de maig,
Y perque, trevalladora,
Fins or de les pedres tras;

Gelosa, ella 't calumnia,
Dihent que t'has proposat
L'antic llas que abdós vos lliga,
D'un colp, rebelde, trencar,

¡Tú, que sempre has donat probas
De sencera y de lleal!
¡Tú trancar-lo! ¡pobre victima!
Motius no te'n mancan pas.

Bé sab bé prou, quan t'acusa,
La traydora, que aixó es fals;
Y que 'ls llassos de familia
Son per tu llassos sagrats.

Bé sab prou que, si 't devora
L'afany de reconquistar
Aquells drets sants y llegitims
Esquinçats ja fa tant anys,

No son las armas de guerra
Las que tu sols empunyar;
Las armas am que batallas
Son las del honorós trevall.

Amb aqueixes noblas armas
Li gitas resolta 'l guant,
Que amb ellas sempre estás prompte,
Sempre prompte á nous combats.

Amb ellas, doncs, y enjoyada
De virtuts de temps llunyanas,
Armas las més poderosas,
Si no 's deixan rovellar,

Enérgica, vigorosa,
Lluyta, lluyta sens descans,
Y, cada dia més forta,
A la fi tú vencerás.

ENRIQUETA PALER y TRULLOL.

Poesia premiada am primer accésit en el certamen de
Sans de l'any passat.

DE BARCELONA ESTANT

Suposo que ja haurán omplert la fulla del cens y que fins els l' haurán pasada á recullir am puntualitat, perque l' Estat es actiu á vegadas, quant se tracta de no haver de tornar quartos. En quant á veure 'n el resultat, aixó ja son figas d' un altre paner. No obstant s' ha de fer constar que 'l cens general d' una nació es cosa molt entretinguda, comptant am que tot estigui ben montat y que la gent tinguin prou cultura y sentit comú; perque en 'l nostre pays está molt arrejada la creencia de que totes aquestas cosas son per aixafar al contribuent, ja sigui per el tribut de sanc ja per el de quartos.

Prou s' haurán ensopegat al visitar alguna població, qu' al volguer-ne saver notícias, una de las primeras preguntas que s' ocorreix es

—¿Y quants habitants hi han aquí?

—Ja veurá (contesta l' interpelat) oficialment n' hi han 2315, mes en veritat s' en hi compten mes de 5000.

Deixem estar els que sobran dels 5000, com á benefici llegítim del narrador; si nosaltres hem de repetir-ho ja n' hi afegirem uns quants cents mes. Queda doncs una diferència de 685 habitants, de la qual s' en ha de rebaixar la meytat quant menos per esprit de patriotisme y allavoras tindrem la xifra aproximada de població.

Faig cas omis de quant 's tracta am gent il·literada, que no saben com se dihuen de nom de casa, quina edat tenen, ni comprenen els encasillats de las fullas; sent freqüent el fer posar (perque naturalment ells s' han de valer d' altres) el motiu am que son coneguts, ó traduhint 'l nom (consegüent d' obligar-los á usar un idioma qu' ignoran) ó mil altres etçegalladas per l' istil.

¡Tant de bo sigui el cens de 1897 un modelo y 'ls datos que s' hi consignin siguin la representació real dels fets! Aixís podrém contar-nos y saver las nostras forsas; que 'l coneixement de si mateix es la gran arma de batalla. Avans de fer res, hem de veurer quants som, qui som, y d' ahont som. Com á estadística curiosa y senyalada, qu' ha de servir molt per establir comparacions per lo successiu extracto 'l Cens de Catalunya fet en l' any 1797:

Població total 858,818 individus.

Número de familias 171,764

Densitat de població 856 per llegua cuadrada.

Ciutats, vilas y pobles 1,782.

Número de casas útils 128,578.

» » » enrrunadas 7,184.

» » nobles 915.

» » terra-tinents 21,139.

» » masovers 26,396.

» » jornalers 60,322 (del camp).

» » treballadors 33,163 (artesans).

» » comerciants 1,007.

» » empleats 1,160.

» » criats 9,895.

» » eclesiàstics regulars 5,876.

» » seculars 7,526.

» » relligiosas 1,620

sent d' advertir que 'l cens total d' Espanya va donar la xifra de 10 milions y mitj d' habitants.

No hi ha que fer-se il·lusions respecte á l' exactitut, mes tampoc s' han de creure 'ls càlculs d' aquells escriptors patriotas qu' han volgut fer d' Espanya un formiguer humá. N' hi han hagut qu' entussiasmant-se han assegurat am tota la formalitat, que la península ibérica baix la dominació romana tenia 50 milions de pobladors; aixó devia ser en temps dels *romanos* y nó dels romans. Encare han sigut mes prudens 'ls que s' han cregut (qu' es quasi be tothom) qu' en temps dels reys catòlics á Espanya hi havian 20 milions, perque segurament que no mes s' han equivocat de mitj á mitj.

Y tot aixó s' explica molt be: llegeixen per exemple l' historia del poblet de Santa Sinforosa del Bogatell y trovarán que va ser fundat per 'ls fenicis, combatut per 'ls cartaginesos elevat á colonia per 'ls romans, destruït per 'ls visigots, refet per els cristians, tornat á destruir per 'ls alarbs, reconquistat amb ajuda dels francs, feudatari d' un comte qualsevol y d' en mal en pitjor ha anat tirant fins are que consta de 10 ó 12 casas de mala mort una iglesieta románica y rónega amb adefessios d' altres epocas y un ex-convent á quatre vents relativament gran, ahont hi ha la casa de la vila en una cara, l' escola en l' altre, el resguart de consums en l' altre y 'l correu, hospital, presó y demés dependencias en l' última. Si be ho observan en la petita plana qu' hi ha, no hi pod haver hagut may mes enllá de 200 ó 300 habitants, mes si vostés llegeixen las crónicas antigues, veurán qu' al sublevar-se contra las depredacions del pretor Quart, Quint, Sext, varen sortir á combatre 'l, un exercit de 30.000 bogateliens, deixant encare una guarnició de 10 á 12000 per defensar á Colonia Bogatelia Patricia (nom que va cambiar después per 'l de Santa Sinforosa, en honor á la filla d' allí, que va ser martiritçada baix 'l poder de Dioclecia). Els investigadors d' arxiu, anotan aquet dató y comensan á fer 'ls càlculs següents:

30.000 homes de 18 á 45 anys constituint l' exercit

10.000 id. de 45 á 60 anys constituint la guarnició de la plassa

25.000 id. de las altres edats

65.000 donas, es á dir altres tantas; xifra com 's veu molt moderada. Total doncs de la població 130.000 personas d' *ambos sexes* com dihen tots 'ls cortels de teatre al referir-se als coristas; privilegi fisiològic que com es veu sols els está reservat á n' ells. Are be; els limits naturals de la plana de Santa Sinforosa, son: al N. la serra d' Espinatorta, á Ll. el Bogatell, al M. la riera

d' Aranyons y á P. la continuació de la serralada que forma 'ls espedats de Marjolents. Ben midada, la plana té 230.457'37 1/2 metres; posem-ni no mes 200.000. Espanya que té 504 mil y pico de kilometres quadrats (dihém no mes 500.000) compté am la sexta part de rocám, terras fangosas, sorrals, y trossos de montanya inhabitable (dihém la tercera part, ja véuhen qu' es calcular llarc) y allavoras tenian segons cálculs molt aproximats, 239'857 kilometres de bosc (comtem-ne 250.000). El resultat doncs es:

Superficie habitada d' Espanya, allavoras: 166.667 kilometres.

Considerem-ne no mes 150.000 kilometres y una densitat de població per la plana de 825000 habitants per kilometre ó siguin 123.750 milions d' habitants; y aixó quedant-me sempre curt en els cálculs! D' un arqueólec se jo que per haver fet un cálcul per l' istil am mes consideracions, naturalment, el varen fer *corresponsent* de quasi be totas las Academias d' Historia d' Europa y á mí... veurán com ni menos en fan cas. Lo qu' es neix amb estrella ó estrellat.

Mes deixant estar tota mena de consideracions personals, torno á l' Estadística ó sigui la ciencia dels fets (que moltes vegadas están encare per fer) expressats per xifras. Es una de las ciencias mes bonicas é interessants y de gran transcendencia per l' humanitat; alló de saber qu' entre 'ls individus que poblan una nació ó ciutat n' hi han tants de casats, tants de coixos, tants de xatos, tants que beuhen vi ranci y mil altres menudencias, ja quasi be es 'l *colmo*.

Be es vritat que moltes vegadas las estadísticas acavan per desesperar y si volen fer la proba no mes han de mirar els resultats de las inoculacions *verbi-gratia*. Un partidari del xerigot antidifteric li provará com 2 y 3 fan 5 qu' un 99 3/4 per cents dels sotmesos á la tortura ó sigui al tractament, han curat; y un metje anti-ronxenc, demostrará fins á l' evidencia que 'l resultat estadistic dels i-nó-curats es d' un 99 7/8 per cent seguits de defunció.

L' Estadística... mes deixem-he córrer; l' indole d' aquestas correspondencias no es per tractar assumptos tant trascendentals. Y per avuy, prou.

R. S. y P.

DESDE LA JUNQUERA

Sr. Director de L' ALMOGÁVER.

Figueras.

Molt Sr. meu: La Societat coral «L' antic eco del Pirineo» celebrá en la nit del diumenge prop-passat, una brillant vetllada en el soló Teatre d' aquesta vila, á favor d' els pobres perjudicats per las plujas de aquestos dias.

Apesar de ser un dia completament intempestiu, y haver-se tractac de celebrar la vetllada

á la tarde del mateix diumenge, la concurrencia va ser bastant numerosa.

Formavan el programa las pessas corals catalanas següents: «Lo somni d' un infant» Per Bartomeus; «Arre moreu» d' en Josep M. Ventura; «Los pescadors» y «La Marsellesa» d' en J. A. Clavé; tocant en els intermedis l' orquesta de aquesta població.

Totas las cançons sigueren aplaudidas freneticament per l' auditori, y per lo ajustat de l' execució mereixeren els honors de la repetició «L' arre moreu» y els «Pescadors», que foren cantats am tanta precisió y gust, que varen demostrá lo que pod arrivá á ser y pod esperar-se de nostre societat coral am afició y estudi, revelant son jove Director D. Josep Molins, no sols tenir dots suficients per ocupar l' honrós lloc que ocupa, sino haver-se penetrat verament de la música de nostra terra.

Lo recullit aquella nit arrivá á la cantitat de 59 pessetas y centims.

Anyadeixi la Societat coral «L' antic eco del pirineu» entre els aplausos que va alcansar dita nit, el meu modest pero sincer, per l' acte caritatiu que va celebrar; y per acabar sols me queda que aplaudir-los encare altre volta, porque procuran á igual que altres societats corals fer renaixer las cançons de nostra terra, que alcansaren y obtingueren tanta admiració en la nació vehina.

Avant sempre.

De V. sempre atent y S. S.

EL CORRESPONSAD.

La Junquera 19 Janer 1898.

BALADA

I

Ploráu joh pobles!

ploráu, ploráu

la mort del comte,

la mort del comte,

brandáu campanas,

brandáu, brandáu,

qu' ha mort el comte

Guillem d' Arnau.

II

Desd' ahir vespre

tot vesteix dol:

ciutats y vilas,

ciutats y vilas;

ni á trenc d' aubada

el daurat sol

ha estés sas' alas

de pol á pol...

III

De llunyas terras

diu qu' han vingut

guerrers de fama,

guerrers de fama,
tots a rendir-li
l'últim tribut
com a home d'armes
jamay vençut. . .

IV

Abats y Bisbes
van arribant
y amb ells missatjes,
y amb ells missatjes
de Reys y Prínceps
tots deplorant
la mort injusta
d'aquell ser gran.

V

En la capella
del ric castell
van a enterrar-lo,
van a enterrar-lo,
com heréu digne
y amb el sagell
qu' honrós ostenta
són titul vell.

VI

Sós fets joh pobles!
eternisáu
de tan gran home,
de tan gran home,
al cel reposi,
descan-si en pau
l'invicte comte
Guillem d' Arnau.

S. BORRUT Y SOLER.

PROGRES

Independencia y Treval

A mon amich En Joan Mallol

Me trobava en una d'aqueixas poblacions que viuen y s'enriqueixen am l'industria del suro enemiga declarada de la miseria.

M'invitaren a visitar una de las sevas fabricas, venerable temple del trevall, ahont me deixá admirat el número de diferentas operacions per las qu' ha de passar aquella materia ans qu' arribi a ser lo que 'n dihem un tap.

No t'entretindrè, oh bon lector, am totas las impresions qu' alli vaig rebre, demanante solçament que t'fitsis amb una, qu' es la que motiva aquestas ratllas.

Aturat darrera la cadira d'un obrer que feya llescas d'una panna de suro, li digui admirant lo molt fi que tallava la seva eina:

- ¡Redeu, mestrel amb aqueixa ganiveta podriau fer saltar un cap en rodó.

- No fore pas el primer—me respongué amb orgull y pel carinyo qu' a tot trevallador mouhen las einas am que trevala.

—Algun cap de capó ¿oy?—vaig preguntarli rient-mé'n.

—De capó nó—vá afegir:—de porc... qu' aixis ho deya l'avi cuan me contava l' historia d'aquesta fulla.

—Es a dir ¿que té historia?—¿Me la voleu contar?...

Y aquell bon obrer, molt complacent, desfent-se de la panna que llescava y sense fer-se pregar més, me la contá am termes par l'istil dels que segueixen:

—Ja coneixerou—vá dirme—ls epissodis de la guerra del any buit... Doncs, bé. Cuan els francesos entraren a Figueras (terra dels meus passats) valent-se del passaport del rey traidor, diu qu' un sargento alt com una perxa y més bermell qu' un bitxo, amb un piquet que 'l seguia, vá plantar un bando a la paret. Estava escrit en francés, y dels figuerencs que s'ho miravan no l'entengué no més qu' un que respongué als que li demanavan lo qu' alló deya: «Diu que som del rey de França.» Y encara li faltava temps per acabar, cuan una má pega grapada al bando y no sé quantas la pegaran a la cara del sargento, y alli 's feu una truita de gabaigs y figuerencs, y tots els vehins hi acudiren, qui am perpals, qui am forcas, qui am podalls, qui am destrals, qui am ganivetas, essent aquest el primer tropell que sufriren els invencibles en aquesta terra dels indòmits. En aquell entremitj, el meu avi va recordar-se d' un sabre d' una fulla molt ample, qu' havia vist a casa d' un esmolet que, precisament, era francès. Se'n hi va anar, va buscar el sabre y, tinguent-lo, l'entregá al pobre esmolet, a qui atrapá arrudit y tremolant com una fulla d' arbre, y li digué: «Minyo: esmolam aixó y vejas de fer-hi bona feina; perque si acabat me sembla que no talla pas prou fi, amb el teu coll feré la prova.» Y l'altre 'l va esmolar y ho degué fer bé, puig que 'l meu avi s' alabava d' haver fet saltar més caps de porc que rosellas s'alsan en un camp de rostoll.

Cuan el taper arribá aquí, jo l'interrompo, preguntant-li:

—¿Y tot aixó que té que veure am la vostra eina?

—Qu' aquell sabre—va seguir ell—quedá a casa y 's guardá. Y quan jo tinguí l'ofici, vaig pensar d'aprofitar la fulla per una ganiveta de llescar, qu' es aquesta y es la que fa la pols a totas las de la fábrica.

—Guardeu-la—llavoras jo li digué:—guardeu-la, qu' ella tanca un tresor el més desitjat: independencia y trevall... ditxós el poble que dels dos gosa!..

Y sempre que 'm recordo d'aquell tros d'acer que, després de rebellar-se am sanch de francesos, havia acabat per ser ganiveta de llescar suro, no puch menos que exclamar:

—Fins que tot el ferro destinat a la guerra no 's converteixi amb einas del trevall, el món

serà per civilisar... ¡Avança, Progrés, avança!
no 't paris may!

LL. C. M.

Noticias

Ha entrat á formar part de nostre redacció la llorejada escriptora figuerenca N' Enriqueta Paller y Trullol, per quin motiu no sols està d' enhorabona L' ALMOGAVER sinó que tambe ho están sos subscriptors y llegidors.

Recomanem á nostres llegidors la novela titulada **L' Esquirol** original de nostre il·lustrat company En Josep Morató y Frau.

Per tota alavança podem dir-ne que tot y esser una de las primeras produccions de son jove autor, la premsa catalana se 'n ha ocupat distingudament, pronosticant al Sr. Morató una brillant carrera literaria.

Se trova de venta en aquesta Administració.

Diuenge últim mori á Gerona donya Francisca Bohigas mare y tia reepetivament de nostres companys de causa En Miquel Gaspar y Frederic Gircós á quins acompanyem en el sentiment.

Fugint de la rutina y de la *moda* que fins en aquestos tristissims cassos impera, las fullas impresas convidant pels funerals, estavan redactadas en nostre gaya parla.

L' ajuntament del Vendrell, igual que 'l de de Reus ha acordat per unanimitat demanar al Govern l' autonomia per nostre regió.

El de Figueras... tampec.

Per últim s' ha acabat la pluja.

Gracias a Deu!

Un sol esplendorós convidava aquets últims dias als figuerencs á sortir al mitjdia y enfilarse arran del castell per contemplar nostre avans preciosa encontrada completament negada.

S' han repartit ja 'ls programassos de la vetllada musical que dedica al públic de Figueras el tenor En Josep Gomis. Atesa la varietat del programa y la calitat de las obras que 's cantarán podem ja per endevant felicitar al Sr. Gomis, al propi temps que felicitar-nos nosaltres mateixos.

Donant probas de un bon gust que honra al autor els programassos han estat impresos en llengua catalana.

Segons llegim en «Lo Geronés» ha deixat de publicar-se nostre decidit company «L' Olotí».

Com «Lo Geronés» ignorem las causas que puguin haver motivat sa mort, mes esperem confiats que 'ls catalanistas d' Olot, atés llur entusiasme prou reconegut, no deixarán per molt temps á sa joliva encontrada orfa d' una publicació patriótica.

Á més dels concerts celebrats per l' Orfeó Catalá á Barcelona y per «L' Antic eco dels Pirineus» á La Junquera en favor dels pobles inundats per las passadas plujas, se 'n anunciá un altre d' importantíssim que degué celebrar-se di-

jous passat en la «Sala Estela» de Barcelona.

En aquest concert hi prengueren part els eminents artistas Sra. Theodorini, Sr. Vidiella y el quarteto Crickloom.

Ja pod suposar-se considerant la justa fama de que venen precedits aquets Srs. que la vetllada resultá un aconxeixement musical.

Y nosaltres una vegada més, en nom de tots els pobladors d' aquesta desgraciada comarca, remerciem son acte verament caritatiu.

El Sr. Campins, el célebre prestidigitador que tant s' ha fet admirar del públic de Figueras, ens encarrega partiicipem á nostres llegidors d' Agullana que si no ha complert s' anunciada visita á dita població ha estat á causr dels temporals passats.

Entre algunas faltas de caixa escapadas en nostre número passat, que creyem subsanarian nostres llegidors, n' hi havia una de notable que 'ns apressem á fer notar. Al detallar el programa de la festa que l' «Orfeó Catalá» dedica á l' Ampurdá deya que cantarian «El cant de la Senyora» devent dir «El cant de la Senyera».

Figueras.—Imp. de M. Alegret.

SECCIÓ D' ANUNCIS

SE NECESSITA UN APRENT

Darán rahó á casa 'n Frederic Lleys del carrer de Peralada y en la fusteria situada en la plassa del grá nova n.º 17.

LA CATALANA

FLECA, PASTELERÍA Y COMESTIBLES

DE

FRANCISCO PIJOAN

Carretera del Castell, núm. 13.—FIGUERAS

Establiment enterament nou en nostra ciutat, montat á l' altura dels millors en el ram.

¡Ja s' ha obert!!

CONSTRUCCIÓ

DE

GELS-RASOS DE GUIX

Especialitat en tota classe de treballs de ciment d' adorno pera fachadas.

JAUME GUIMERÀ

Carré de Vilafant, n.º 22

FIGUERAS

ELABORACIÓ D' ESPECIALITATS FARMACÈUTICAS

Aixerop de rabe yodat, de Quina ferruginós, de Pepsina, d' Hemoglobina, de Fosfat de cals gelatinós, de Gibert (antisifilitich) ect., ect.

Magnesia doble efervescent, de segurs y pràctics resultats contra las enfermetats del estomac, irritacions, digestions difícils, ect., etc.

PRODUCTES QUIMICS PURS.

PREPARATS ANTISÈPTICS.

Articles d' ortopedia, Irrigadors, Peras de goma, Geringas, Suspensoris, Biberons, Venas, Tirallets, etc., etc.

Pastillas especials, contra tota classe de tos, per persistent que sigui.

PÍLDORAS ANTIBLENORRÀGICAS.

Remey de maravillosos resultats contra la blenorragia, deuen usarse acompanyadas de la Inyecció antiblenorràgica, de promptes y segurs efectes.

Gran pulcritat, perfecció y economia en la confecció de receptas.

Tricofero Moncanut, per facilitar la ràpida crescuda del cabell.

Tint pera 'l cabell, gran preparació pera tenyirse 'ls cabells, de resultats sorprendents.

Licor de Brea concentrat.—Magnifica preparació d' efectes indiscutibles.

FARMACIA CENTRAL DE J. MONCANUT
Carré de la Presó, núm. 9, cantonada
al carré del Forn,
FIGUERAS

Fabricació catalana de cervesas

DE

E. COMAS Y COMPANYIA

(Societat en Comandita.)

BARCELONA

Unic representant y depositari en la provincia:

PERE CAMPS Y PINTO

San Pau, 108, FIGUERAS.

P. SUÁREZ

Vilafant, 27--FIGUERAS

Nou taller d' encuadernacions

MONTAT AMB ELS ADELANTOS DE LA ÉPOCA

A preus relativament módics s' encuaderna en **pergamí, pasta y tela** y per els sistemas **espanyol, francès, anglés** y 'l cómodo **holandés**.

Especialitat en la encuadernació d' Ilustracions y Obras de Música.

Treball esmerat.

Suscripcions.

LA CATALANA

Societat de segurs contra incendis y explosions
ESTABLERTA Á BARCELONA,
carrer del Dormitori de Sant Francesch, número 3
edifici propietat de la Companyia.

GARANTÍAS

Capital social . . . VINT MILIONS
Primas y reservas. . . QUARANTA MILIONS

President del Consell d' Administració: DON CASIMIRO GIRONA, hisendat y comerciant.

Director Gerent: D. FERRAN de DELÁS, ex-diputat á córts, advocat y propietari.

DELEGACIO DEL DISTRICTE

DON SALVADOR BOSCH Y ROIG
(Perit-Professor Mercantil)

carrer de la Muralla núm. 7, pral.—FIGUERAS,

Consultas y peritacions mercantils y arreglos de llibres de comers.—Segurs contra incendis y explosions.—Segurs sobre la vida y rentas viticias.—Segurs agricols d' accidents y per la mort del bestia.